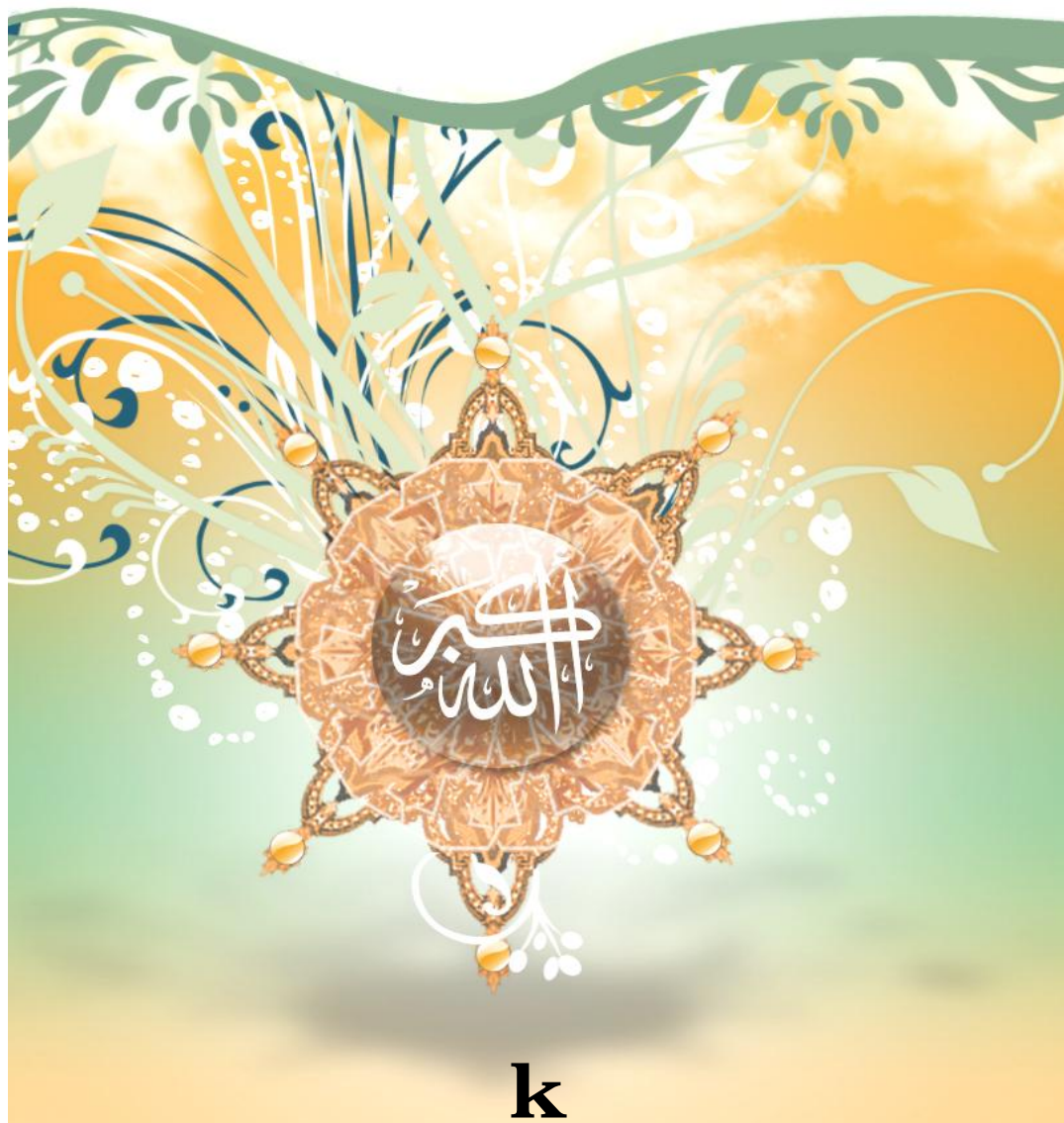

MEDŽLIS ISLAMSKE ZAJEDNICE SPLIT

KRATKE UPUTE O ZEKATU I SADEKATUL-FITRU

U Ime Allaha Milostivog Samilosnog.

Poštovani vjernici!

Naša kratka uputa o "z e k a t u" ima samo jedan cilj: da upozna vjernike o toj dužnosti, da ih podsjeti, opominje, objasni, kako da tu dužnost pravilno izvrše. A poslije upute koju pročitate, vaše srce i svijest će najbolje odlučiti.

U nizu primjera Božjeg Poslanika Muhameda a. s. i njegovih ashaba (drugova), ističu se dva slučajeve. Jedan je vezan za Muaza bin Džebela, a drugi je vezan za Ebu Bekra. I jedan i drugi slučaj u razumjevanju zekata su dovoljan primjer:

a) Kada je Poslanik alejhisselam postavio Muaza bin Džebela namjesnikom pokrajine Jemena, među prvim naredbama bile su ove: ***"U Jemen u koji te šaljem da njime upravljaš, susret ćeš i kršćane koji tamo žive. Pozovi ih da prime islam. Ukoliko "šehadetom" potvrde svoju pripadnost islamu, pouči ih da je Allah dž.š. obavljanje pet dnevnih namaza učinio obveznim (farzom). Ako se tome pokore, pouči ih da je Allah dž.š. učinio obveznim i "davanje zekata" iz njihovih imetaka. Uzmi od njihovih posjeda zekat i podjeli ga siromašnim. Ako se odazovu ovoj dužnosti na tebi je odgovornost zaštite njihovih života i imetaka. I upamti: "Čuvaj se dove mazluma (onoga kome je učinjena nepravda) jer, između dove mazluma i njenog primanja kod Boga nema nikakvog zastora."***

b) Poslije smrti Muhammeda a.s. za halifu je izabran Ebu Bekr. Za mnoge koji nisu bili iskreno prihvatili islam i čija su srca skriveno težila idolopoklonstvu i nevjerovanju, to je značilo najbolju priliku da otkazu pokornost islamu i islamskim propisima, u prvom redu, da otkazu dužnost davanja "z e k a t a" jer su se na taj način najlakše i najbrže mogli podstaći socijalni nemiri. Trenutak je bio dobro izabran jer su granice muslimanske države bile pod snažnim udarom velikih neprijateljskih sila, susjednih zemalja. Ebu Bekr, po prirodi miran i staložan, donosi odluku i na veliko čuđenje snažnog i hrabrog Omera bin Hattaba, a koja glasi:

"Tako mi Allaha, odlučno ću se boriti protiv svakog ko pravi razliku između dužnosti klanjanja namaza i dužnosti davanja zekata. Zekat je obvezna imovinska dužnost, i kada bi mi uskratili kožicu, koju su ranije davali Allahovom poslaniku, ja bih se protiv njih odlučno borio."

Što je to toliko važno o Z E K A T U da Islam daje pravo vladarima na borbu protiv onih koji tu dužnost ne izvršavaju?

Odgovor na ovo pitanje moramo potražiti u Kur'anskoj definiciji zekata, a ona je sasvim jasna i nedvosmislena:

"A u imecima njihovim je udio i za onoga koji prosi i za onoga koji ne prosi...." (sura Ez-Zarijat 15-19)

Dragi vjerniče, nesretna je okolnost što mnogi od nas ne poznaju jezik Kur'ana. Kada bi smo znali, već pri samom čitanju ovog ajeta na arapskom jeziku znali bi da pojam "udio" ima značenje "tuđeg prava" ili kako je to kod nas sasvim ispravno uobičajeno "tuđi hakk". Dakle, sasvim je jasno da je propisani zekat u našim imecima tuđa imovina, konkretnije jetimska imovina. U hadisu prethodno navedenom, poslanik a.s. je za siromašne kojima se uskraćuje zekat upotrijebio pojam "mazlum". *Mazlum* u terminologiji islamskog prava ne označava osobu koja je mentalno ograničena, već predstavlja osobu kojoj je od strane drugih ljudi učinjena nepravda, a u ovom slučaju osobu kojoj su bogati uzeli ili prikrili njen dio kao njeno neotuđivo pravo. A dova onih kod kojih je učinjena nepravda kod Allaha se prima direktno bez posrednika.

Sada se upitajmo! Bog nam je dao zdravlje, pamet, razum, sve fizičke sposobnosti. Dao nam je posao, imetak, djecu. Normalno je da to sve volimo, da to čuvamo i štitimo i u tome smo sretni. Mi nipošto ne bismo željeli da nam se uskrati bilo koja blagodat kojom smo obdareni. Najviše što ne bismo željeli da ostanemo bez toga.

Da li bi smo mogli podnijeti da onaj koji to sve nema svojom mukom, uzdahom i suzom plače Bogu, a mi i dalje zadržavamo njegov dio. Zar bi, uistinu, hranili svoju djecu tuđim hakkom?

Tebe možda zavarava pogled u one koji su bogati ili prebogati,

koji udobno žive, a ipak ne daju zekat. Nemoj gledati u ono što oni imaju, gledaj u njihov kraj kakav će biti, i život kojim žive. A tek, kakav će njihov ishod biti na Sudnjem danu.

Ti prvo moraš znati da ti islam ne zabranjuje da budeš bogat. Drugo što moraš znati da je samo Allah vlasnik naših imetaka i treće što trebaš znati jesu riječi Božijeg Poslanika:

"Nijedna imovina na kopnu i na moru ne propadne osim samo zato što na nju nije dat zekat"

Sigurno smo u velikoj zabludi ako nas strah da ćemo zekatom umanjiti svoj imetak, sprječava da ga udijelimo. Poslušajmo ovaj ajet koji se nalazi u poglavlju sure Et-Tevba, 103: **"Uzmi od dobara njihovih zekat i da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš, i pomoli se za njih, molitva tvoja će ih zaista smiriti. – Allah sve čuje i sve zna."**

Izvršavanjem dužnosti zekata postižemo sljedeće: čišćenje imetka, njegovo uvećavanje, bereket, blagoslov, i njegovo osiguravanje kod Allaha dž.š. Ko od nas to ne želi?

Konačno da vidimo što je to zekat, po čemu se on razlikuje od svakodnevnog i ramazanske sadake i vitara.

Zekat je obvezni i Kur'anom propisani milodar, koji svaki musliman i muslimanka moraju dati jedanput godišnje i to na onu imovinu koja im predstavlja višak tijekom cijele jedne godine. Taj višak se naziva "*n i s a b*" i na njega dajemo 2,5 %. Višak imovine koji se naziva "*n i s a b*" predstavlja veliki imetak, a imovina koja nije dostigla nisab smatra se malim imetkom i na nju ne treba dati zekat. Kako je imovina mnogovrsna i višak kojeg nazivamo "*n i s a b*" nije isti kod svih vrsta, krenimo redom.

Imovina na koju se daje zekat i visina nisaba-viška

1) Zekat na zlato i srebro

Nisab na zlato iznosi **91.60 gr**. A na srebro **641,50 gr**. Na ovu količinu se daje 2,5 %. U predmetima koji nisu čistog zlata nećemo

dati zekat ukoliko je zastupljen veći i procenat druge primjese, međutim, ako ima više zlata od drugih primjesa moramo dati zekat jer se taj predmet ili stvar smatra kao da je u potpunosti od zlata.

Treba znati da na bisere i dragulje nema zekata osim u sljedećim izuzecima:

a) kada ih koristimo kao trgovačku robu

b) kada su u kombinaciji sa zlatom a zastupljenost zlata je veća. U ovom slučaju, kada je više zlata ili srebra, na vagi se biseri i dragulji vagaju kao zlato i srebro.

Po Hanefijskim mezhebu po kojem mi prakticiramo vjeru na svaki nakit od zlata i srebra se daje zekat čak i na ono što žena koristi kao osobni nakit (prstenje, narukvice, lančice, minđuše i dr...)

2) Zekat na novac

Koja je količina novca potrebna kao višak da bismo dali zekat?

Mjera koja određuje nisab novca jeste vrijednost srebra 641,50 grama na što dajemo 2,5 % ili nisab zlata 91.60 na koji se također daje 2.5% i koji prema izračunu Rijasetu islamske zajednice u BiH u novcu iznosi **1437,00 €**

Kako izračunati ovaj zekat, odnosno koju formulu trebamo primijeniti kako bi to točno izračunali koliko moramo dati. To ćemo učiniti tako što ćemo saznati cijenu srebra u postojećoj godini i to pomnožiti sa 641,50 gr. srebra i tako se dobije iznos nisaba (viška) u novcu i ako se posjeduje nisab dajemo 2,5 %.

Primjer obračuna ako je cijena srebra npr. 3 eura za jedan gram:

$641,50 \times 3 = 1.924.50$ eura. (nisab)

$1.924,50 \times 2,5\% = 1.924,50 \times 2,5\% : 100 = 48,11$

Zekat od 1.924,50 eura iznosi **48,11 eura**

Zekat se daje na novac koji je bio pozajmljen i to za sve godine, godinu dvije ili više i to na dan kada se dug vrati.

Ne mora se dati zekat na novac kojeg smo pozajmili siromahu i na dug kojeg neko poriče.

3) Zekat na trgovačku robu

Sve što je predmet trgovanja, izuzev onih roba koje su za muslimane haram (npr. alkohol, svinjsko meso i dr.) podliježe zekatu. Čak i one robe na koje se u osnovi ne daje zekat. Npr. na nekretnine se ne daje zekat, međutim, za onoga ko se bavi kupovinom i prodajom istih, one dobivaju status trgovačke robe i kao takve podliježu zekatu. Ukratko, pod trgovačkom robom se smatra sve, od igle do lokomotive.

A kako obračunati zekat na trgovačku robu?

Na kraju godine trgovac će napraviti inventuru. Obračunat će robu koju posjeduje prema aktualnim tržišnim cijenama, a ne prema cijenama po kojima je nabavio robu. Po završnom obračunu posjedujuće imovine od te vrijednosti će odbiti sve troškove poslovanja, troškove plaća, obveze prema dobavljačima, porezi, struja, poslovni prostor, dakle, sve dadžbine koje su vezane za poslovanje i tek na razliku, dakle ostvarenu dobit dat će se 2,5 % koja je dostigla višak - nisab je da podsjetimo 1437,00 €

Primjer obračuna:

Ukupna vrijednost robe iznosi 14.470. eura.

Troškovi poslovanja iznose 2.500.

Čista vrijednost, ili dobit je 11.970.

Visinu zekata određuje ova matematička formula:

$$11.970 \times 2,5 \% = 11.970 \times 2,5\% : 100 = 299,25.$$

Zekat iznosi: 299,25 €

4) Zekat na mjesečnu plaću radnika

Najvažnije je znati da se zekat ne daje na one plaće koje su toliko niske da se tijekom jedne godine nije mogao ostvariti višak koji se u islamu naziva nisab. I ako se daje zekat na plate, ne uzima se dio od ukupne plaće, nego samo iz viška.

Kako obračunati zekat na plaće?

Prvo, kao i u svim ranije navedenim slučajevima, moramo biti krajnje iskreni, dakle, ne zaboraviti pravo drugih u našem imetku. Drugo, ako radnik tijekom godine ne može uštediti iznos u vrijednosti 641,50 grama srebra, nije dužan dati zekat. Ali, ako je to uštedio, onda će taj iznos podijeliti sa 2,5 % i po ranijoj formuli koju smo naveli obračunati svoj zekat.

Npr. godišnja ušteđevina je od plata kao višak iznosi 3600 eura .

Račun zekata: $3600 \times 2,5\% = 3600 \times 2,5\% : 100 = 90$.

Zekat iznosi 90 eura .

Veoma je bitno naučiti još dvije važne stvari kod zekata na plaće:

- a) radnik koji nakon podmirenih mjesečnih osnovnih potreba ostvari višak-nisab, mjesečno obračunava svoj zekat a ne godišnje i,
- b) u slučaju da se u jedan porodični budžet slijeva plaća od više članova obitelji, tada se saberu sve plaće, odbiju mjesečni troškovi života i ako postoji višak plaće, zekat se obračunava na isti način kao i u prethodna dva slučaja.

5)Zekat na obrt, ordinacije, zanatske radnje i autorski honorari

Zanimljivi su propisi zekata na godišnju zaradu gore navedenih zanimanja. Vrlo je važno znati da se na sredstva, objekte i poslovne prostore ovi zanimanja daje zekat, jer, pomoću njih zarađujemo. Ali na zaradu od tih svojih djelatosti dajemo 2.5 %.

Na koji način?

Naime, kod ovih vrsta djelatnosti dajemo na dva načina pod uvjetom da u svojoj djelatnosti učestvujemo i kao neposredni radnici i kao vlasnici ukupne djelatnosti.

Primjeri:

- a) Vlasnici ordinacije, ugostiteljskog objekta (bez alkohola), ili bilo koje zanatske radnje, ukoliko neposredno učestvuju u proizvodnji izdvajati će svoju mjesečnu plaću u visini njegovih

radnika istih zanimanja, i na njih će posebno dati zekat po principu davanja zekata na mjesečne plaće.

b) Ako njegova radnja (firma) ostvari godišnji dohodak u visini nisaba i više od toga, u tom slučaju daje 2.5%, s tim da mora odbiti sve troškove svoje firme uključujući i svoje plaće na koje je dao zekat.

Primjer obračuna zubne ili ginekološke ordinacije, ili odvjetničke tvrtke koja je ostvarila 60.000 eura godišnje zarade.

Formula obračuna zekata:

$$60.000 \cdot 2,5\% = 600.000 \cdot 2,5\% : 100 = 1.500.$$

Zekat iznosi **1.500 eura**.

Usput da ne zaboravimo jednu važnu stvar :

Daje se zekat na višak koji se ostvari prekovremenim radom, dnevnicama i autorskim honorarima. Od ovog pravila se izuzimaju naučni i stručni radnici, stručna i naučna literatura kojom se raspolaže.

6) Zekat na zaradu od akcija i dionica

Dionice i akcije su vrijednosni papiri čijom kupovinom bilo u bankama, poduzećima, velikim dionicama, velikim kompanijama i akcionarskim društvima ulazimo u posao koji ostvaruje dobit. Ovo ulaganje je s rizikom jer se može i gubiti. Budući da je ulazak u takav posao s rizikom a sa ugovorenim procentom dobiti ovisno o vrijednosti dionica, islam ovo poslovanje dozvoljava i ono je istovjetno islamskoj ekonomskoj instituciji "mudarebi". Ako je npr. od akcija i dionica ostvareno 80.000. eura, zekat ćemo obračunati na sljedeći način:

Formula obračuna: $80.000 \cdot 2,5\% : 100 = 2.000.$

Zekat je **2.000 eura**

Ova formula se primjenjuje i na niže i na više iznose.

Važno je znati da se zekat ne daje na akcije i dionice u slučaju bankrota jer one gube svoju vrijednost svejedno koliko ih posjedujemo. I uopće, ne daje se zekat na akcije i dionice jer su to samo vrijednosni papiri koji imaju formalnu i promjenljivu vrijednost, već se daje zekat samo na zaradu od njih. Ukoliko nismo za ranije godina pravili obračun na zaradu od akcija i dionica dat ćemo zekat za svaku godinu posebno. To se isto odnosi i na novac kojeg u banci držimo kao uštedevinu. Isti je slučaj i sa dugom, to jest, novcem koji nam drugi duguju. U momentu kada ga naplatimo dati ćemo zekat na njega za sve ranije godine koliko je, već novac ležao kao dug.

7) Zekat na poljoprivredne proizvode

Malo se zna da su i poljoprivrednici dužni dati zekat. Zekat na poljoprivredne proizvode daje se na dan žetve i to svejedno koliko se ubralo na dan žetve. Razlika je u sljedećem:

- a) Od poljoprivrednih proizvoda koji se natapaju prirodnim putem daje se 10%, a od prihoda sa zemlje koja se natapa vještačkim putem, polovina od desetine tj. 5%.
- b) Na svaki proizvod se posebno daje zekat, posebno na pšenicu, posebno na ječam, posebno na raž, i druge živežne namirnice.

Ne može se dakle, miješati i ječam i pšenica i raž, pa na to dati zekat.

- c) Neki islamski pravници kažu da je kod voća i povrća nisab 653 kg. i da na to dajemo 10% ili 5%. Naš imam Ebu Hanife ne pravi razliku između osnovnih živežnih namirnica, voća i povrća.

8) Zekat na rudna bogatstva, energente, naftu i naftne derivate

Vjerojatno je malo muslimana u našim krajevima koji posjeduju ove vrste bogatstva. Ali, moramo se i s tim upoznati, jer, nikad se ne zna.

Osnovno što trebamo znati kod ovih vrsta imovine jeste da dajemo

na njih 20%, a ne kao u ranije navedenim slučajevima 2,5% ili 10 ili 5%.

Naime, rudna bogatstva poput, raznih ruda, nafte, uglja, soli, zemni gasovi, sol, riba, drago kamenje i drugo, dajemo 20%. Ukratko na sve što se koristi iz zemlje, vode, rijeka, mora, oceana.

Izuzetak je:

a) Šuma na koju se ne daje zekat. Međutim, ako se ona koristi za industriju, ogrjev, ili ljekovito bilje, meso životinja i med koji prodajemo u prehrambene svrhe daje se 20%. Med kojeg proizvodimo, na njega se daje 10%.

b) Na proizvedenu energiju u hidrocentralama, atomskim elektranama, zatim energiju proizvedenu pomoću sistema vjetrenjača i solarnu energiju, daje se 20% zekata.

Ovdje je važno znati da vlasnici elektro-distribucije kao i vlasnici benzinskih pumpi daju zekat na zaradu 2,5%.

Izuzetak je električna energija proizvedena u termoelektranama podliježe zekatu 2.5% jer je na ugalj kao rudno i prirodno bogatstvo daje se zekat od 20%.

9) Zekat na zaradu od iznajmljivanja od nekretnina

Ranije smo kazali da se zekat u principu ne daje na nekretnine sve dok one ne postanu predmet trgovine.

Naime, sve vrste nekretnina koje su u funkciji ostvarivanja profita, daje se zekat 2,5% na godišnju ostvarenu zaradu. U to spada: iznajmljivanje stanova, kuća, zgrada, skladišta, i sl. Ukoliko u tom poslu ima više partnera onda će svaki od njih dati zekat na svoju zaradu, posebno.

10) Zekat na stoku

Propisi zekata se također odnose i to na živu stoku, sitnu i krupnu. Nisab ili višak na koji se daje zekat računa se u broju stoke koju

posjedujemo a to tabelarno izgleda ovako:

Zekat na sitnu stoku (ovce i koze)

Od 40-120 brava daje se =jedna ovca ili koza

Od 121-200 brava daje se =dvije ovce ili koze

Za svaku narednu stotinu dodaje se po jedna ovca ili koza. Treba znati da se na janjad i jarad ne daje zekat.

Zekat na goveda

Od 30-39 goveda daje se = jedno june u drugoj god. života

Od 40 -59 goveda daje se = jedno june u trećoj godini života

Od 60-69 goveda daje se = dvoje junadi u drugoj god. života

Od 70-79 goveda daje se = jedno june u drugoj i jedno u trećoj god. života

Od 80-89 goveda daje se dvoje junadi u trećoj god. života

Od 90-99 goveda daje se troje junadi u drugoj god. života

Po stavu naših imama Ebu Hanife daje se zekat i na konje pod uvjetom da su na ispaši, da se čuvaju za rasplod, dakle, da nisu tegleća radna snaga. Nisab na konje je 2-3 grla, a daje se 2,5 % na vrijednost konja.

Važno je znati i postupak u pogledu zekata na združenu ili miješanu stoku. Naime sakupljačima zekata nije dozvoljeno da rastavljaju kod jednog vlasnika stoku na više dijelova kako bi uzeli više zekata. Npr. da od 120 ovaca koliko čovjek posjeduje, uzmu tri. Niti je dozvoljeno da više vlasnika stoke udružuju radi manjeg zekata. Npr, trojica vlasnika imaju po 40 ovaca i združe ih kako bi dali jednu ovcu a ne svako po jednu ovcu.

Zekat se daje i na deve, međutim, to smo izostavili jer je to vrsta životinja koja se ne može uzgajati u našim krajevima.

Zašto smo detaljno objasnili osnovne vrste imovine na koju se mora dati zekat ?

Stoga što zekat kao vjerska i materijalna dužnost muslimana spada u red najstrožijih dužnosti da onaj koji je poriče kao Božiju naredbu izlazi iz islama i postaje kjaafir-nevjernik, poput onih koji niječu i druge temeljne dužnosti islama. Namaz, post i hadž.

Još je jedan razlog zašto smo napisali ovaj naputak. Jednom zauvijek, naravno radi sebe i svog dobra, moramo razlikovati dužnost zekata od dužnosti ramazanskih vitara koje dajemo pri kraju mjeseca Ramazana u vrijednosti jednodnevne ishrane. Jer, ramazanskim vitrima čistimo svoj post od pogrešaka koje smo počinili uz Ramazan.

I naravno, ovu vrstu zekata ili ramazanskih vitara dajemo za svaki član naše obitelji, a zamislite, dužan ih je dati svaki musliman kojemu iznad redovnih potreba pretekne u iznosu "jednodnevne ishrane jednog čovjeka" a što nazivamo vitre ili "sadekatul-fitr".

Kada smo naučili ovu razliku između zekata kao vjersko-imovinske dužnosti i ramazanskih vitara kao ramazanske dužnosti koja je vadžib i u odnosu na zekat za jedan stepen je manje obvezujuća, naučimo još jedno: Zekat nije ni ona uobičajena sadaka koju dajemo često u ovim ili onim prilikama, na ovaj ili onaj način.

Sadaka je diskreciono pravo, možemo je dati koliko hoćemo, kada hoćemo i kome hoćemo. Možemo to činiti javno ili tajno, hvaliti se ili se stidjeti koliko smo dali. Naprosto je to pitanje islamskog humanizma koji je kod svakog vjernika izražen u manjoj ili većoj mjeri, ali :

Zekat je javna islamska ustanova koja se mora izvršiti i njeno izvršavanje nije dobrovoljno, ono je zadano, i Kur'anom i Sunnetom jasno određen propis i to kako u pogledu vrsta imovine koje podliježu zekatu, tako i procenat i svrha u koje se daje.

Vidite veličinu islamske pravde u zekatu koji se uzima isključivo iz viška imovine i dodjeljuje u različite kategorije ljudskog siromaštava u okviru zajednice muslimana a te kategorije određene su također Kur'anom u poglavlju Et-Tevbe u ajetu broj 60 koji glasi :

"Zekat pripada samo siromasima i nevoljnicima, i onima koji ga sakupljaju i onima čija srca treba pridobiti, i za otkup iz ropstva, i prezaduženima i u svrhe na Allahovom putu, i putniku namjerniku. Allah je odredio tako - Allah sve zna i mudar je."

To je osam kategorija ili fondova u koje se jedino može dati zekat. Predstavnici islamske vlasti dužni su od svakog muslimana koji ima višak imovine - nisab uzeti zekat i raspodijeliti ga u jednu od navedenih fondacija za koju procijeni da je najaktualnija.

SADEKATUL-FITR

Kada je u pitanju Sadekatul-fitr, ili samo, kako je to u našem narodu poznato, VITRE, je utemeljen direktno na riječima Muhammeda a.s.koji kaže: *"Opskrbite siromaha u ovom bajramskom danu kako ne bi kružio naokolo (proseći)"* Bejheki.

Tko treba dati sadekatul-fitr

Obaveza davanja sadekatul-fitra spada na sve osobe koje imaju dovoljno imetka u Ramazanu koje mu preteču preko njegovih vlastitih potreba. Vitre se daje za sebe i za svoju malodobnu djecu. Za odraslu djecu koja su punoljetna i primaju svoju platu se ne mora dati, jer na njih spada ta obaveza. Sadekatul-fitr će isto tako dati i osoba koja sa razlogom ili bez razloga nije postila. Na dijete koje se rodi u toku Ramazana, do uoči Bajrama, obaveza je dati sadekatul-fitr. Na osobu koja umre u toku Ramazana nije se obavezno dati sadekatul-fitr. Osoba koja nije bila Musliman, pa u toku Ramazana postane tj. primi Islam, dužna je dati vitre. Domaćin je dužan dati vitre na svoju poslugu. Ako je žena bogata i posjeduje vlastiti imetak, muž nije dužan dati za nju vitre, već je sama dužna platiti za sebe, u protivnom muž će to uraditi za svoju suprugu.

Kome se daje sadekatul-fitr?

Svima koji imaju pravo primiti zekat daje se i vitre. Siromasi koji nemaju imetka da bi i sami bili dužni davati, njima se daje vitre. I vitre kao i zekat se ne mogu dati rodbini uzlazno-silaznom linijom. Ne može se dati djedu, neni, ocu, majci, sinu ili kćerci kao ni

unučadi svojoj. Ali može po bočnoj liniji rodbinstva kao što su: braća, sestre i njihova djeca, amidže daidže, tetke itd. Uslov je da spadaju u kategoriju po Šeriatu osoba koje su potrebne pomoći i davanja sadake. Prioritet treba da budu dobri i pobožni muslimani i muslimanke, ali treba voditi računa i mekruh je da im se da toliko zekata i vitara pa da i sam postane obveznikom zekata i vitara, ukoliko ima na drugoj strani siromaha koji su nužni. Jedno vitre se ne može raspoloviti i dati dvjema osobama.

Vrijeme davanja vitara

Vrijeme davanja vitara je sve do uoči Bajrama i mogu se dati sve dok se ne klanja Bajram namaz. To je davanje koje je namijenjeno siromasima i treba se izmiriti, tj. dati na vrijeme tako da i siromah osjeti slast Bajrama. Vitre se trebaju dati od sebe do klanjanja Bajram namaza, inače postat će obična sadaka. Visina sadekatul-fitra se i ove godine mjeri kao i do sada: 30, 50, 100 kn. I ovde reba naglasiti, nismo svi jednaki obaveznici. Zato i jeste različita mjera, da svako odmjeri samog sebe i da se svrsta u određenu kategoriju.

Muhamed a.s. kaže: „*Sadekatul-fitr čisti postača od besmislena i nepristojna govora, hrani nezbrinute i siromašne. Tko je podijeli prije Bajram namaza biti će mu primljena kao zekat na post (tj. čišćenje posta) a tko je podijeli poslije Bajram namaza, smatrat će se običnom sadakom.*“

Na drugom mjestu Poslanik a.s. je rekao: “*Čovjekov post lebdi između neba i zemlje sve dok se ne podijeli sadekatul-fitr.*”

Kod nas muslimana koji živimo u Hrvatskoj tisuće djece uči islamski vjeronauk u mektebima i školama. To su djeca kojoj razni i nadasve sposobni misionari uz vrijedne igračke nude i svoju vjeru, samo da ne bude dijete islama.

Upravo zbog te činjenice, suglasnošću svih islamskih učenjaka islamsko odgojno i obrazovne institucije spadaju u kategoriju "u svrhe na Allahovom putu" i svim muslimanima je stroga dužnost da u te svrhe daju zekat kao i sadekatul-fitr.

Osim islamske vjeronauke, odlukom najviših organa Islamske zajednice, zekat je i ove godine namijenjen za financiranje medrese (koja prerasta u Islamsku gimnaziju) u Zagrebu, jedine islamske srednje škole u Hrvatskoj i Zapadnoj Europi.

Molimo Allaha dž.š. da nas uputi na pravi put. Da svoje obveze prema islamu izvršimo, mislimo na smrt, na Sudnji dan, mislimo na susret sa našim Gospodarom i na odgovore koje Mu treba dati. A oni su sljedeći:

- 1) U kojoj smo vjeri živjeli?*
- 2) Tko nam je bio Bog?*
- 3) Tko nam je bio poslanik?*

Pripremio i doradio Vahid ef. Hadžić na osnovu radova Mustafe ef. Bećirovića i Bilal ef. Hodžića.

POKLON DŽEMATLIJAMA

pripremio: Vahid ef. Hadžić